

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РОЗВЕДЕННЯ І ГЕНЕТИКИ ТВАРИН ІМЕНІ М.В.ЗУБЦЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Інституту
розведення і генетики тварин
імені М.В.Зубця НААН

М.Г. Порхун

«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

освітньо-наукова програма «Біологія» та
«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Спеціальність – 091 Біологія та 204 Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва

Галузь знань – 09 Біологія та 20 Аграрні науки і продовольство

Освітній ступінь – Третій (доктор філософії)

Чубинське -2021

Робоча програма з дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії спеціальності – 091 Біологія, галузі знань – 09 Біологія та 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, галузі знань – 20 Аграрні науки і продовольство

«30» серпня 2021 р. 11 с.

Розробник:

кандидат біологічних наук **Джус П.П.**

Рецензенти:

Войтенко С. Л. – доктор сільськогосподарських наук, професор, гол. науковий співробітник відділу генетичних ресурсів тварин

Бірюкова О. Д. – кандидат сільськогосподарських наук, зав. відділу селекції великої рогатої худоби

Робоча програма розглянута і затверджена на засіданні відділу селекції великої рогатої худоби

Протокол № 4 від «17» серпня 2021 року

Схвалено Вченою радою Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН

Протокол № 11 від «31» серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин, що становить 4 кредити ECTS.

Характеристика навчальної дисципліни	
Галузь знань	09 Біологія, 20 Аграрні науки і продовольство
Спеціальність	091 Біологія 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані аспіранта	Цикл загально -наукової підготовки
Рік навчання	1-й
Семестр	1-й
Лекції (годин)	20
Практичні (годин)	20
Самостійна робота (годин)	80
Вид підсумкового контролю	Залік

2. Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни – формування та розвиток професійно-педагогічних навичок та комунікативних компетентностей, одержання необхідного рівня знань щодо розроблення складових навчальної дисципліни та виховання у аспірантів творчого підходу до педагогічної діяльності, розуміння новітніх технологій навчання.

Завданням навчальної дисципліни є підготовка науково-педагогічних працівників щодо можливостей роботи викладачем закладу вищої освіти, засад навчальної, навчально-методичної та наукової складової навчальної дисципліни, методів її викладання, практичних навичок підтримувати особистісний розвиток здобувача вищої освіти, партнерські відносини між учасниками освітнього процесу та принципи академічної доброчесності

У результаті вивчення дисципліни мають бути сформовані:

Знання:

- нормативно-правового забезпечення освітнього процесу вищої школи України;
- стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти;
- структури і змісту навчального процесу у закладі вищої освіти;

- рівнів методологічного знання в педагогіці вищої школи;
- комунікативної культури педагога вищої школи;
- системи підтримки особистісного розвитку здобувача вищої освіти та партнерських відносин між учасниками освітнього процесу;
- основних принципів доброчесності та мобільності в системі вищої школи;
- методології та організації навчання;
- інноваційних методів особистісно орієнтованого навчання;
- методів контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- принципів виховання здобувачів вищої освіти.

ВМІННЯ:

- використовувати в професійній діяльності стандарти та рекомендації щодо якості вищої освіти в Європейському просторі;
- дотримуватися принципів і вимог вітчизняної законодавчої бази вищої освіти;
- розвивати комунікативну культуру педагога, підтримувати особистісний розвиток здобувача вищої освіти та партнерські відносини між учасниками освітнього процесу;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності
- визначати методи та засоби навчання і контролю знань, аналізувати їх ефективність.
- застосовувати інноваційні методи навчання
- займатися вихованням здобувачів вищої освіти

Сформовані компетентності :

- ✓ Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ✓ Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, впевненості у собі, розвитку відповідних компетентностей.
- ✓ Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.
- ✓ Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ✓ Здатність генерувати нові ідеї, бути креативним.
- ✓ Здатність працювати автономно.
- ✓ Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
- ✓ Визначеність та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ✓ Здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку з біології та генетики, технології виробництва продукції тваринництва.
- ✓ Здатність виявляти, проводити постановку та вирішувати наукові завдання і проблеми біології, технології виробництва продукції тваринництва.
- ✓ Комплексність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань у галузі біології, тваринництва, технологій виробництва та переробки продукції, охорони довкілля та суміжних сферах природничих наук.

✓ Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні.

Теорія і практика освіти. Основні принципи освіти. Моделі вищої освіти. Історія, структура, функції вищої освіти в Україні. Освітні ступені вищої освіти в Україні. Модернізація системи вищої освіти в Україні і Європейський освітній процес.

Тема 2. Організація навчального процесу у вищій школі.

Дидактичні принципи вищої школи. Роль факультету, кафедри в управлінні навчальним процесом. Зміст навчальної, методичної і наукової їх роботи.

Тема 3. Науково-педагогічний процес, його структура, етапи, закономірності, принципи

Педагогіка вищої школи: предмет, завдання, функції, місце в структурі педагогічних наук. Основні поняття педагогіки вищої школи. Науково-педагогічний процес, його структура, етапи, закономірності, принципи. Рівні методологічного знання в педагогіці вищої школи.

Тема 4. Комунікативна культура вищої школи

Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Специфіка професійної діяльності викладача. Професійні та особистісні якості викладача. Педагогічна культура викладача. Зміст та структура комунікативної культури педагога вищої школи. Поняття лекторської майстерності. Механізми формування особистісного іміджу. Права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Тема 5. Здобувач вищої освіти як суб'єкт навчально-професійної діяльності

Загальна характеристика і класифікація здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти. Адаптація здобувача вищої освіти до умов навчання в закладі вищої освіти. Системи підтримки особистісного розвитку здобувача вищої освіти в закладі вищої освіти. Позиція партнерських відносин між учасниками освітнього процесу (викладачами, здобувача вищої освіти та адміністрацією). Права та обов'язки осіб, які навчаються у закладах вищої освіти

Тема 6. Особливості науково-дослідницької підготовки здобувачів наукових ступенів.

Підготовка здобувачів освітнього ступеня доктора філософії. Загальна характеристика принципу добросовісності в системі вищої школи. Академічна мобільність як напрям інтернаціоналізації вищої школи України.

Тема 7. Методи та організаційні форми навчання у вищій школі.

Лекція, її функції, класифікація. Етапи підготовки лекції. Композиційна структура лекції. Принципи композиції лекції. Особливості використання

лектором лінгвістичних, паралінгвістичних і кінетичних способів впливу на аудиторію. Критерії оцінки лекції і лекційної майстерності.

Практичне заняття, його мета, функції і структура. Види і форми проведення практичних занять. Лабораторно-практичне заняття. Організація проведення практичного заняття. Критерії оцінки якості проведення практичних занять. Індивідуальне навчальне заняття.

Контроль, його мета і функції. Види контролю (поточний, проміжний, підсумковий). Атестація. Семестровий екзамен. Семестровий залік. Розробка екзаменаційних білетів і питань до заліків. Підготовка і організація проведення екзамену і заліку. Вимоги, що пред'являються до проведення іспитів і заліків. Організація проведення державних іспитів. Критерії оцінки якості проведення іспитів і заліків.

Мета і завдання курсового і дипломного проектування. Структура курсового і дипломного проекту. Вимоги до оформлення курсових і дипломних проектів. Організація роботи над курсовим і дипломним проектом. Організація захисту курсових і дипломних проектів.

Тема 8. Технології навчання у закладах вищої освіти.

Диференційоване навчання у вищій школі. Кредитно-модульна система організації освітнього процесу. Інноваційні технології інформаційного забезпечення навчання у вищій школі. Особистісно орієнтоване навчання у вищій школі.

Тема 9. Поняття і види контролю успішності навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Поняття діагностики знань і умінь, її структурні компоненти. Види контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. Форми організації і методи контролю, шляхи їх удосконалення. Оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти. Тестування в системі діагностики знань і умінь здобувачів вищої освіти у закладі вищої освіти.

Тема 10. Система виховної роботи у вищій школі.

Закономірності і принципи виховання здобувачів вищої освіти. Методи і форми виховної роботи зі здобувачами вищої освіти. Основні напрями виховання здобувачів вищої освіти. Студентський колектив в системі виховання здобувачів вищої освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	усього	л	п	с.р.
Тема 1. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні.	10	2	2	6
Тема 2. Організація навчального процесу у вищій школі.	10	2	2	6
Тема 3. Науково-педагогічний процес, його структура, етапи, закономірності, принципи	14	2	2	10

Тема 4. Комунікативна культура вищої школи	12	2	2	8
Тема 5. Здобувач вищої освіти як суб'єкт навчально-педагогічної діяльності.	12	2	2	8
Тема 6. Особливості науково-дослідницької підготовки здобувачів наукових ступенів.	12	2	2	8
Тема 7. Методи та організаційні форми навчання у вищій школі.	12	2	2	8
Тема 8. Технології навчання у закладах вищої освіти.	14	2	2	10
Тема 9. Поняття і види контролю успішності навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.	10	2	2	6
Тема 10. Система виховної роботи у вищій школі.	14	2	2	10
Усього годин по дисципліні	90	20	20	80

5. Тематика практичних занять

Назви тем	К-сть годин
Тема 1. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні.	2
Тема 2. Організація навчального процесу у вищій школі.	2
Тема 3. Науково-педагогічний процес, його структура, етапи, закономірності, принципи	2
Тема 4. Комунікативна культура вищої школи	2
Тема 5. Здобувач вищої освіти як суб'єкт навчально-педагогічної діяльності.	2
Тема 6. Особливості науково-дослідницької підготовки здобувачів наукових ступенів.	2
Тема 7. Методи та організаційні форми навчання у вищій школі.	2
Тема 8. Технології навчання у закладах вищої освіти.	2
Тема 9. Поняття і види контролю успішності навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.	2
Тема 10. Система виховної роботи у вищій школі.	2
Усього	20

6. Тематика самостійної роботи

Назви тем	К-сть годин
Тема 1. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні.	6
Тема 2. Організація навчального процесу у вищій школі.	6
Тема 3. Науково-педагогічний процес, його структура, етапи, закономірності, принципи	10

Тема 4. Комунікативна культура вищої школи	8
Тема 5. Здобувач вищої освіти як суб'єкт навчально-педагогічної діяльності.	8
Тема 6. Особливості науково-дослідницької підготовки здобувачів наукових ступенів.	8
Тема 7. Методи та організаційні форми навчання у вищій школі.	8
Тема 8. Технології навчання у закладах вищої освіти.	10
Тема 9. Поняття і види контролю успішності навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.	6
Тема 10. Система виховної роботи у вищій школі.	10
Усього	80

В основі самостійної роботи здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» лежить потреба в отриманні знань, які дадуть змогу майбутньому науковцеві проявити себе як теоретично обізнаного фахівця з питань здійснення викладацько-дослідницької діяльності в закладах вищої освіти.

Самостійна робота здобувача полягає у вивченні сучасної спеціальної літератури та виконанні індивідуальних завдань, підготовці до поточного і підсумкового опитування, участі в конференціях, написанні наукових праць за темами самостійної роботи.

7. Методи навчання

- ✓ *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж.
- ✓ *Наочні*: ілюстрація, спостереження.
- ✓ *Практичні*: практична робота, виробничо-практичні методи.
- ✓ *За характером логіки пізнання* – аналітичний, індуктивний, метод
- ✓ *За характером та рівнем самостійної розумової діяльності здобувачів* – частково-пошуковий, пояснювально-демонстративний.
- ✓ *За активністю* – диспути, самооцінка знань, використання технічних засобів навчання, використання контролюючих тестів .
- ✓ *Інтерактивні технології навчання* – мультимедійні технології та інші телекомунікації.

8. Форми контролю

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу при вивченні дисципліни є проведення поточного контролю засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Поточний контроль успішності здобувача вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

- ✓ виконання завдань під час практичних занять;
- ✓ оцінювання самостійної роботи;

✓ тестування.

Підсумковий контроль за дисципліною – **залік** у першому семестрі.

9. Розподіл балів, які отримують аспіранти з вивчення дисципліни

Вид	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Σ
Виконання завдань під час практичних занять	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Тестування										20	20
Всього	8	8	8	8	8	8	8	8	8	28	100

Поточний контроль успішності здобувача вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

✓ виконання завдань під час практичних занять та їх захист
шкала та критерії оцінювання:

5 балів – відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей.

4 бали – вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками.

3 бали – в цілому правильна робота з незначною кількістю помилок.

2 бали – непогано, але зі значною кількістю недоліків.

1 бал – завдання практично не виконане

0 балів – завдання не виконане і потребує повторного виконання.

✓ тестування

шкала та критерії оцінювання тестових завдань наступні:

15–20 балів – відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей.

10–14 бали – в цілому правильна робота з незначною кількістю помилок.

6–9 бали – непогано, але зі значною кількістю недоліків.

0–5 бал – завдання не виконане і потребує повторного виконання.

✓ виконання завдань самостійної роботи

шкала та критерії оцінювання самостійної роботи наступні:

3 балів – відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей.

2 бали – в цілому правильна робота з незначною кількістю помилок.

1 бал – непогано, але зі значною кількістю недоліків.

0 балів – завдання не виконане і потребує повторного виконання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою <u>для заліку</u>
90–100	A	зараховано
82–89	B	
75–81	C	
63–74	D	
60–62	E	
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Мультимедійне забезпечення, комп'ютери, онлайн-платформи дистанційного навчання, відеоматеріали лекційних і практичних занять.

11. Рекомендована література

Основна

1. Біляковська О.О., Мицишин І.Я., Цюра С.Б.. Дидактика вищої школи: навч. посібн. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.

2. Вихрущ В.О., Гуменюк С.В., Вихрущ-Олексюк О.А. Психодидактика вищої школи: інноваційні методи навчання : навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 280 с.

3. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.

4. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / [В. О. Тюріна, М. О. Котелюх, О. І. Федоренко та ін.]; за заг. ред. О. І. Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с. – ISBN 978-617-7912-47-6.

5. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки до практичних і семінарських занять / В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2015. – 28 с.

6. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./І. В. Артёмов, І. П. Студеняк, Й. Й. Головач, А. В. Гусь. – Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. – 360 с. (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 23).

7. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Педагогіка та психологія вищої школи з методикою викладання». Для аспірантів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Укладач: Товканець О.С. Ужгород; УжНУ, 2020.

8. Козубовська І.В., Розлуцька Г.М. Психологія і педагогіка вищої школи: управлінські аспекти (навчально-методичний посібник). Ужгород: УжНУ, 2018. 56 с.

Додаткова

1. Всесвітня декларація про вищу освіту для ХХІ ст.: підходи, практичні заходи та рамки пріоритетних дій, спрямованих на реформу та розвиток вищої освіти, схвалені Всесвітньою конвенцією з вищої освіти в Парижі 9 жовтня 1998 року //Образование в ХХІ веке. – К., 2001.

2. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи : навчально-методичний посібник / О.Я. Цокур. – Випуск 1. Основи наукового педагогічного дослідження / за ред. Панькова А.І. – Одеса, 2002. – 424 с.

3. Староста В.І., Товканець Г.В. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. Мукачево: МДУ, 2015. 64 с. <http://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/8724>.

12. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Законодавство України : вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

2. <http://www.pedagogics-book.ru/articles/3-4.html> - методики викладання у вищій школі.

3. <https://www.stihi.ru/2011/12/27/7047> - методики викладання у вищій школі.

4. http://studme.org/36660/pedagogika/metodika_prepodavaniya_v_vysshey_shkole - методики викладання у вищій школі.

5. Проекти стандартів вищої освіти. – <http://mon.gov.ua/activity/education/reformaosviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/proekti-standartiv-vishhoyiosviti.Html>.

6. Костецька М. Підвищення якості вищої освіти як чинник розвитку і модернізації змісту освітнього процесу [Електронний ресурс] / М. Костецька// Молодь і ринок. - 2017. - № 1. - С. 140-144. - Режимдоступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_1_32.